

Pedagogisch leiderschap voor besturen

Hoe houd je vast aan je pedagogische perspectief in een complex speelveld, waar veel belangen om voorrang strijden? Hoe geef je hieraan vorm vanuit een bestuurlijke rol?

NIVOZ biedt een ruimte waarin bestuurders als *reflective practitioners* samen met gastdocenten in dialoog gaan over actuele, bestuurlijke vraagstukken. Het traject Pedagogisch Leiderschap biedt de mogelijkheid de eigen werkelijkheid te confronteren met die van andere bestuurders, met actuele inzichten en kennis, in een vertrouwelijke, open omgeving.

Een onderwijs- of kinderopvangorganisatie onderscheidt zich van andere organisaties door de morele, pedagogische kern van haar opdracht. Dat schept een bijzondere verantwoordelijkheid voor de bestuurder. Beslissingen staan in het licht van de waarden, mensbeelden en overtuigingen van waaruit leraren en pedagogisch medewerkers handelen in interactie met hun leerlingen of kinderen.

We nodigen je van harte uit om met ons 'mee op te lopen' geïnspireerd én op scherp gesteld te worden door...

Lisette Bastiaansen...

Binnen het onderwijsproces speelt 'de pedagogische relatie' tussen leraar en leerling een cruciale rol. Vrije ruimte voor leraren om aandachtig op/bij hun leerlingen betrokken te zijn, lijken in het huidige tijdsgewricht onder druk lijkt te staan. Beschikbare tijd wordt (vaak) opgeslorpt door beheersmatige en op voortgang en prestatie gerichte activiteiten. En dat terwijl juist 'aandachtige betrokkenheid' tussen leraar en leerling vanuit diverse perspectieven van groot belang is. Wat betekent dit voor aandacht, aanwezig zijn en betrokkenheid van het bestuur?

Marlies Honingh

Marlies onderzoekt vragen op het terrein van maatschappelijke democratie. Meer concreet gaat het dan over sturing, tegenmacht, toezicht, coproductie en burgerschap. Toegespitst op het onderwijs stelt zij in haar onderzoek vragen als: Hoe kan de kwaliteit van toezicht, sturing en gezamenlijke besluitvorming verbeterd worden? Of: hoe kunnen ouders, studenten en leerlingen een betekenisvolle rol hebben als co-producent in het onderwijs? Vragen als deze markeren de betekenis die het onderwijs heeft in de vorming en socialisatie van leerlingen om te leren handelen in onze democratische rechtsstaat.

En... Hierbij gaat het om de wil complexiteit in onderwijs te erkennen en van daaruit verantwoordelijkheid te nemen. Dit geldt voor leraren, schoolleiders en bestuurders. Maar zeker ook voor inspecteurs, politici, beleidsmakers en de minister. Wat is dan de bestuurlijke verantwoordelijkheid?

Kees Klomp

Ieder mens is onvermijdelijk verbonden met de sociale en ecologische wereld, maar heeft eerst zichzelf te leren kennen om vanuit betrokkenheid en vertrouwen in het eigen handelingsvermogen (engagement & empowerment) iets te kunnen bijdragen of veranderen aan die wereld. Daartoe moet het onderwijs gekanteld, stelt Kees Klomp, omdat we met elkaar in een diepe existentiële crisis verkeren. Hij wil ons kritisch laten kijken naar hoe de jeugd nu gesocialiseerd wordt en uitdagen zelf leiderschap te tonen.

Moeten we dan het (onderwijs)systeem bevechten? Misschien kunnen we het ook overbodig maken, door met elkaar te bouwen aan een nieuw systeem. Kees Klomp zoekt in zijn eigen werk met studenten al 'de plek der moeite' op, waarin ze samen vormgeven aan betekenisvol onderwijs. Er is reden om hoopvol te doen, want zoals hij in zijn kinderboek 'De regenmaker' laat zien, ontstaat beweging in verbinding: "Een regenbui is niets meer dan een optelsom van heel veel kleine druppeltjes." Wat betekent dit voor besturen?

Jeroen Lutters

Michelangelo was ervan overtuigd dat het beeld alleen maar kan ontstaan als het al in de steen aanwezig is. Precies zo, is het met de mens. Het individu, de mens, kan zich alleen daarom ontwikkelen omdat hij/ zij als individu reeds in de wereld aanwezig is. Opvoeding en onderwijs dienen daarom gericht te zijn op het uit de wegruimen van de obstakels, de overbodige materie, zodat de ware, reeds aanwezige, persoonlijkheid zich voluit kan openbaren. Pas dan, als de mens zich mag tonen in zijn ware gedaante, kan bij de leerling en/of de student een oprechte interesse ontstaan in de

wereld, en wordt leren in plaats van een plicht een plezier. Historisch gezien hebben we een afslag gemist door het systeem centraal te stellen in plaats van de mens. Wat zegt dit over besturen ?